

NIEUWSBRIEF JULI 2025

Beste mensen, vrienden van de Dijk synagoge!

Na onze nieuwsbrief van januari heeft u een drietal nieuwsflitsen van ons gehad en uit de reacties hebben wij begrepen dat dit zeer op prijs wordt gesteld. Na deze nieuwsbrief mag u daarom voor de volgende nieuwsbrief weer enkele nieuwsflitsen van ons verwachten! **Op 16 juli a.s. hebben wij vanaf 8.30 uur weer een klusjesdag** (aankomen kan, graag via WhatsApp: 06 – 109 78 191). Verder gaan we een rustige zomer tegemoet. In deze nieuwsbrief een korte teugblik op recente activiteiten, ander nieuws en onze agenda voor de komende maanden.

Ton de Koning, Yvar Monasch, Marjolein Ippel en Ronald Kitsz, bestuur stichting Dijk synagoge

TERUGBLIK

Zoals u weet hebben we Open Dagen en een aantal bijzondere activiteiten in het kader van 80 jaar na de bevrijding achter de rug. Onze Open Dagen kondigen

wij sinds kort niet alleen op onze website, nieuwsbrief en met persberichten aan, maar nu ook met een banner aan de voorgevel van de synagoge. Deze wordt een week van tevoren opgehangen. Het kostte even wat inspanning de eerste keer, maar het effect was wel dat mensen mede door de uitnodiging van de banner een bezoek kwamen brengen.

Tijdens onze Jom Hasjoa bijeenkomst werden de namen opgelezen van de slachtoffers van de Sjoa alhier. Een daad van herinnering en respect. Ook een religieuze daad van Zachor (=gedenken), waartoe de Thora bij meerdere gelegenheden oproept. Een morele daad tegen de vergetelheid. Moge de gedachtenis aan hun *leven*, tot zegen zijn!

Op 5 mei jl. ontvingen wij 's morgens om 9.00 uur de Sliedrechtse lopers die 's nachts uit Wageningen vertrokken waren en deelgenomen hadden aan de Nationale Bevrijdingsvuurestafette. Het gaf ons de gelegenheid kort iets te laten zien van wat we doen en één van de verhalen te vertellen waaraan we blijvend onderdak mogen geven.

Veel aandacht hebben wij besteed aan het hoorspel onder regie en uitvoering van Hans van Hechten "Langs de Rivieren". Een meeslepend verhaal in twee delen, een luisterspel uitgevoerd door acteurs, een geluidsman en een muzikant, in een vrijwel volle zaal.

Financieel mede mogelijk gemaakt door de gemeente Sliedrecht en het Levi Lassen fonds. We kunnen terugkijken op een herkenbaar stuk historie en een optreden dat echt de moeite waard was!

Traditiegetrouw nemen wij ook dit jaar deel aan de Open Monumentendagen. Elk jaar worden deze door het hele land georganiseerd en staan ook wij weer

aangemeld op de website van het comité. Op zaterdag zijn we

geopend van 10.00 – 16.00 uur, op zondag van 14.00 – 16.00 uur. *De toegang is vrij, kom, neem iemand mee en verras ons én hen met een bezoek!*

ZATERDAG 27 SEPTEMBER: 20.00 UUR
Muzikaal verteltheater: Schemermens

Salomon Zeitscheck is een joodse man op leeftijd en leeft sinds zijn terugkeer uit het kamp in een schemergebied. Op de grens van dag en nacht voelt hij zich thuis en vertoeft hij tussen de schimmen van zijn verdwenen geliefden. Zoekend in de Bijbel naar antwoorden herontdekt Zeitscheck de tragische figuur van Job met wie hij sterke verwantschap voelt, omdat die alles verloor en toch niet verbitterd raakte.

Trio Wilde Eend

Gottfrid van Eck - theaterspel en klarinetten
Juul Beerda - accordeon en theaterspel
Jiska ter Bals - viool en theaterspel
Eugène Ligetvoet - scriptadvies en regie

Maar Job maakte één kardinale fout: hij begon een rechtszaak tegen God, maar zette die niet door. Dat wil Zeitscheck anders doen en hij gaat op zoek naar zeventig juryleden. Dan krijgt hij een geschenk van een jonge vrouw dat alles in een ander licht zet.

Uitvoering: **Trio Wilde Eend** die in 2023 bij ons De Poppenspeler van Warschau succesvol opvoerde.

Toegang: € 18,--. Reserveren: inf@dijksynagoge.nl

AFSCHEID ANNEKE VAN DIJK

Op 31 oktober 2016 gaf Anneke van Dijk de 1^e Joodse les. Van toen af aan hebben de deelnemers met veel plezier geluisterd naar de altijd weer zorgvuldig voorbereide lessen. Geduldig gaf ze de deelnemers alle ruimte voor vragen en discussie gaf en na afloop het verslag stuurde.

Anneke haar gezondheid is minder en onlangs is ze ook verhuisd naar Noord Holland zodat het praktisch niet meer mogelijk is van haar nog lessen te mogen

verlangen. Met die erbij konden zijn hebben we op gepaste wijze afscheid

genomen. *Anneke, bedankt, we zullen jou echt missen en houden zeker contact met je!*

OPEN DAGEN 11 en 12
OKTOBER: 14.00 – 16.00 UUR

Tijdens onze Open Dagen van oktober bent u en elke andere bezoeker van harte welkom. Er is alle gelegenheid om de loofhut te bezoeken die we speciaal voor u volledig zullen inrichten, compleet met educatief materiaal en kleurplaten voor de jeugd.

Graag tot ziens in de Dijksynagoge!

DEELNAME MINI-CONGRES ZUTPHEN

Op uitnodiging van de organisatoren namen wij op 22 mei jl. deel aan het mini-congres "Op weg naar een toekomstbestendige synagoge in Zutphen".

Aanleiding voor dit congres was en is de worsteling van de Joodse gemeenschap en andere betrokkenen

met de instandhouding van het prachtige erfgoed, waarbij ook een treurig aspect aandacht moet krijgen.

In onze bijdrage noemde wij de schijf van vijf van Ido Abram (1940-2019).

Hij omschreef vijf ervaringsgebieden die de identiteit van Joden in Nederland bepalen en op individueel niveau inkleuren, te weten:

- Joodse religie, cultuur en traditie
- Israël, Zionsverlangen en zionisme
- Sjoa en antisemitisme
- de persoonlijke levensgeschiedenis
- Nederlandse cultuur en omgeving

Als wij terugkijken op de 22 jaar sinds de herinwijding van de Sliedrechtse synagoge hebben wij daar op onze wijze inkleuring aan gegeven. Weliswaar, zo meenden wij, kun je zeggen dat *“Joden zonder synagoge dakloos zijn en een synagoge zonder Joden een museum is”* maar gelukkig zit daar van alles tussenin! Een voorzichtige en tegelijkertijd bizarre constatering lijkt echter wel dat daar waar nauwelijks Joden zijn, het erfgoed ongemoeid gelaten wordt.

DATA JOODS LEERHUIS

Tijd: 19.30 – 21.30 uur / € 10 per avond

Joden lezen elk jaar opnieuw de Thora omdat de tekst onuitputtelijk is in betekenis, de mens steeds

verandert, de cyclus een ritme geeft aan het jaar en het een

bron is van eeuwige wijsheid, telkens opnieuw relevant. De data van ons Leerhuis, nu voorlopig

onder leiding van Sarah de Koning of één van de deelnemers, zijn voor het komende half jaar: **18 augustus / 8 en 22 september / 6 en 20 oktober / 3 en 17 november / 1 en 15 december**. Aanvang: 19.30 tot 21.30 uur. Per avond: € 10. info@dijksynagoge.nl

VRIJWILLIGERS - TUINMANNEN

In onze nieuwsbrieven komen ze geregeld voorbij en in onze jaarverslagen voor de website vanwege onze ANBI-status worden ze consequent door ons genoemd: onze vrijwilligers! Zonder wie wij niet kunnen doen wat we allemaal doen en zonder wie wij niet kunnen bestaan. Deze keer noemen wij onze mannen die al heel veel jaren de tuin onderhouden: Gerrit Terlouw (links) en Johan Crezee (rechts).

Bedankt mannen, voor de prachtige tuin!

LEON POTSDAMMER EN ANNELIES TANIS

Leon Potsdammer, voorzanger uit Breda schreef in 1936 over de Sliedrechtse synagoge:

Ik ben een Sjoeltje, o zo klein, in 't dorp aan den dijk. Dat wou 'n bedehuisje zijn voor allen, arm en rijk. Het geveltje van ruwen steen is rustig en bescheiden. Daar binnen was voor iedereen 'n Troost in alle tijden. Geen sieraad en geen ornament, geen opsmuk aan de muren. Toch heeft 't heel veel vreugd' gekend, en droeve, bange uren.

In heel eenvoudig letterschrift, staat buiten aangegeven. Wat in de harten ingegrift, daar binnen dient te leven. In 't kleine Sjoeltje aan den dijk, werd jaren stil gebeden. Den Hoogen Heer van 't hemelrijk, stil tegemoet getreden. De stem van zoete vreugde klonk tot dank aan den Alhoogen, Maar ook de traan van droefheid blonk, in dof geweende ogen.

*Maar de getrouwen zijn
gegaan; er is geen blijven
leven. Zoo is 't rustig
voorbestaan van 't Sjoeltje
prijs gegeven. Geen lach
van bruidegom of bruid
weerklinkt nog onver-
drotten. De lichten stralen
niet meer uit, geen deur
wordt meer ontsloten.*

*Geen Chanoeka of eeuwig
licht, geen vreugdeklank weerklinkt. De poorten
blijven eeuwig dicht, tot al in 't niet verzinkt.*

*Ik ben een Sjoeltje, o zo klein, in 't dorpje aan den dijk,
Dat wou 'n bedehuisje zijn voor allen, arm en rijk. Z'n
lichtjes zijn nu uitgedoofd, z'n klanken zijn verstild.
'Maar wie ook, die God gelooft, heeft ooit dit eind
gewild? Toch blijft het voor 't nageslacht, 'n Heilig,
dierbaar pand. Dat, als 'n hulde G'd gebracht, bestaan
blijft door Zijn hand.*

Door gebrek aan minjan waren er in 1936 al lang geen diensten meer. In 2003 kon de Sliedrechtse synagoge heringewijd en het Ner Tamid weer aangestoken worden. Hier door 3 generaties De Jong: Abel en zijn zoon Gabriël, met de kleine Nesher op zijn armen, herinwijding, oktober 2023.

Naar aanleiding hiervan schreef Annelies Tanis-van der Weele een nieuwe variant op Leon's gedicht:

*Ik ben weer sjoeltje, o zo klein, in Sliedrecht, aan de
dijk, waar ik het leven weer verrijk Gewoon door er te
zijn. Een bedehuis, voor arm en rijk, een huis van
samenzijn, een leerhuis ook van de rabbijn, een
sjoeltje, aan de dijk. Mijn lichtjes stralen weer in 't
rond, mijn Arke hoedt de rol, mijn bima is van
Godsspraak vol, Teken van G'ds verbond.*

*Ik ben weer sjoeltje, o, zo klein, In Sliedrecht, aan de
dijk, Waar ik het leven weer verrijk gewoon door er te
zijn. Zo blijf ik dan herinnering en hoop voor 't
nageslacht. Een sjoeltje waar een ieder wacht
Gods rijke zegening.*

RONDELEIDINGEN

Rondleidingen zijn goed én van belang om te geven, maar ze zijn gewoon ook leuk om te doen! Altijd zijn

er weer bezoekers met oprechte belangstelling, mooie ontmoetingen en onverwachte vragen. En vaak bemoedigende opmerkingen in ons gastenboek. Overigens

ook interessant voor scholieren, klein en groot! Foto: Tanneke Diepenbroek, één van onze rondleiders met een groep kleine kinderen, hoe leuk kan dat zijn!

FINANCIËEL BIJDAGEN?

Uw bijdrage is welkom op rekeningnummer: **NL96**

RABO 0399 3065 87, t.n.v.

Stichting Dijksynagoge te
Sliedrecht of via deze QR-code.

Bij voorbaat dank! Informatie:

penningmeester@dijksynagoge.nl

CONTACTGEGEVENS

M/I: info@dijksynagoge.nl / www.dijksynagoge.nl

Bezoekadres: Rivierdijk 51, 3361 AD, SLIEDRECHT

Rondleidingen/ afspraken/ reserveren huwelijken:

Marjolein Ippel: tel: 0184 – 412 937 / mail:

Rondleidingen@dijksynagoge.nl

